

СИЛАБУС
з дисципліни «Фінанси, гроші та кредит»
на отримання ступеню вищої освіти «бакалавр» за спеціальністю
281 «Публічне управління та адміністрування»
Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка

1) Бірченко Наталія Олександрівна, доцент кафедри обліку та аудиту.

<http://new.khntusg.com.ua/staff/birchenko-natalija-oleksandrivna>

2) Пререквізити (базові знання необхідні для успішного опанування компетентностями). Базові знання з дисципліни: «Економічна теорія».

Постреквізити. Продовжують вивчення даного предмету наступні дисципліни: «Фінанси підприємства», «Бюджетна система», «Податкова система».

3) Коротка анотація дисципліни (загальна характеристика, особливості, переваги).

Від розуміння світових фінансових процесів, інформаційного забезпечення та вміння ефективно використовувати сучасний грошово-кредитний інструментарій значною мірою залежить успіх та місце суб'єктів політико-економічних відносин у світовій ієрархії. У зв'язку з цим для держави, яка претендує зайняти належне місце в глобальному просторі, особливо актуальною стає підготовка фахівців, здатних аналізувати такі економічні явища, як фінанси, гроші, грошовий ринок та кредит, осмислювати зміни в їхньому функціонуванні та виробляти адекватні підходи в сучасній економічній політиці, а розвиток ринкових відносин зумовлює підвищення ролі фінансів, грошей і кредиту в різних галузях економіки України.

Наукове розуміння проблем фінансів, грошей, грошового обігу, кредитних, податкових і бюджетних відносин є необхідною складовою становлення професійних економічних знань студентів. Тому важливе місце в підготовці висококваліфікованих фахівців відводиться навчальній дисципліні «Фінанси, гроші та кредит».

Вивчення даної дисципліни дає можливість студенту:

знати: сутність, функції і види грошей; специфіку, функції і складові фінансів; історію розвитку грошових і фінансових відносин; теорії грошей; закони грошового обігу; принципи і завдання фінансово-грошової політики; складові грошово-кредитного і фінансового механізмів та їх інструменти.

вміти: показати роль грошей та фінансів у системі відтворення; аналізувати сучасну грошово-кредитну і фінансову політику держави та виявляти її вплив на економіку і соціальне становище в країні; моделювати нормальну та кризову фінансові ситуації та бачити вихід із останньої; будувати моделі фінансових відносин та управління фінансовою системою держави; визначати джерела фінансових ресурсів домогосподарств і держави; розкривати взаємозв'язок фінансів держави, підприємств і домогосподарств; моделювати грошові потоки в сферах фінансів; аналізувати державний бюджет; вміти обирати відповідні методи та інструменти для залучення фінансових ресурсів на фінансовому і грошовому ринках.

4) Мета та основні задачі дисципліни.

Метою вивчення дисципліни є формування системи базових знань з теорії фінансів, грошей, кредиту, засвоєння закономірностей функціонування грошового та фінансового ринків як теоретичної основи державної монетарної, валютної, податкової та бюджетної політики розвитку банківської справи та ринку фінансових послуг; формування спеціальних знань і практичних навичок з питань організації фінансових відносин та їх функціонування на макро- і мікроекономічному рівнях.

Для досягнення мети поставлені такі основні **завдання:**

– визначення сутності і форм прояву грошових і фінансових відносин, механізмів їх регулювання в державі і на рівні суб'єктів господарювання;

– засвоєння закону грошового обігу, розуміння механізмів його дії, наслідків встановлення кон'юнктури на фінансовому ринку і вибору відповідних фінансових інструментів для ефективного розвитку бізнесу і поліпшення соціально-економічного стану в країні.

Компетентність, що забезпечує. Вивчення дисципліни забезпечує формування у фахівців здатності: вільно орієнтуватися в теоретичних і практичних проблемах грошово-кредитної системи; аналізувати поточну ситуацію на вітчизняному та зарубіжному фінансовому ринку; прогнозувати майбутній розвиток фінансових та грошово-кредитних відносин; обирати оптимальні шляхи вирішення конкретних виробничих завдань фінансового характеру тощо.

5) Організація навчання.

Система оцінювання

Професійні компетенції	Методи та форми навчання		Оцінка рівня сформованості компетентностей	
			Форма контролю	Бал
Змістовний модуль 1. «Гроші і грошові системи»				15
Визначати сутність і роль грошей у сучасному суспільстві, визначати концептуальні основи розвитку грошово ринку України, визначати вплив інфляційних процесів на результати діяльності підприємств, аналізувати платіжний баланс України	Лекція	Суть та походження грошей	Робота на лекції	1
	Самостійна робота студентів	Мінова вартість та її форми	Презентація результатів	1
	Семінарське заняття	Суть та походження грошей	Семінар-дискусія	1
	Лекція	Функції і види грошей	Робота на лекції	1
	Самостійна робота студентів	Гроші як інструмент регулювання економіки.	Презентація результатів	1
	Семінарське заняття	Функції і види грошей	Семінар-дискусія	2
	Лекція	Грошовий обіг і грошові системи	Робота на лекції	1
	Самостійна робота студентів	Форми безготівкових розрахунків	Презентація результатів	1
	Практичне заняття	Грошовий обіг і грошові системи	Семінар-дискусія, рішення ситуаційних завдань	2
	Лекція	Валюта і валютні відносини	Робота на лекції	1
	Самостійна робота студентів	Історія світових валютних систем	Презентація результатів	1
	Практичне заняття	Валюта і валютні відносини	Семінар-дискусія, ситуаційних завдань, поточна контрольна робота	2
Змістовний модуль 2. «Кредит і кредитні відносини»				10
Аналізувати і характеризувати стан кредитних відносин в державі; аналізувати теоретичні основи грошово-кредитної політики	Лекція	Кредит в ринковій економіці	Робота на лекції	1
	Самостійна робота студентів	Небанківські кредитно-фінансові інститути.	Презентація результатів	2
	Практичне заняття	Кредит в ринковій економіці	Семінар-дискусія, рішення ситуаційних завдань	2
	Лекція	Кредитна система	Робота на лекції	1
	Самостійна робота студентів	Операції національного банку України	Презентація результатів	1
	Практичне заняття	Кредитна система	Ділова гра	3
	Змістовний модуль 3. «Фінанси»			
	Лекція	Сутність фінансів, їх функції і роль	Робота на лекції	1
	Самостійна робота студентів	Роль, становлення та розвиток державних фінансів України	Презентація результатів	1
	Семінарське заняття	Сутність фінансів, їх функції і роль	Семінар-дискусія	1
	Лекція	Фінансова політика і фінансовий механізм	Робота на лекції	1
	Самостійна робота студентів	Управління фінансами	Презентація результатів	1

<i>Професійні компетенції</i>	<i>Методи та форми навчання</i>		<i>Оцінка рівня сформованості компетентностей</i>	
			<i>Форма контролю</i>	<i>Бал</i>
Аналізувати і характеризувати стан фінансових відносин в державі; аналізувати зміни, що здійснюються у податковій системі держави; визначати фінансові результати господарської діяльності підприємства	Семінарське заняття	Фінансова політика і фінансовий механізм	Семінар-дискусія	2
	Лекція	Фінансовий контроль	Робота на лекції	1
	Самостійна робота студентів	Аудиторський контроль	Презентація результатів	1
	Семінарське заняття	Фінансовий контроль	Семінар-дискусія	2
	Лекція	Фінанси підприємств	Робота на лекції	1
	Самостійна робота студентів	Фінансова робота на підприємствах	Презентація результатів	1
	Практичне заняття	Фінанси підприємств	Семінар-дискусія, рішення ситуаційних завдань, поточна контрольна робота	2
	Лекція	Податки. Податкова система України	Робота на лекції	1
	Самостійна робота студентів	Напрями розвитку податкової системи в Україні	Презентація результатів	1
	Практичне заняття	Види податків в Україні	Семінар-дискусія, рішення ситуаційних завдань	2
	Лекція	Бюджет та бюджетний устрій. Доходи і видатки державного бюджету	Робота на лекції	1
	Самостійна робота студентів	Бюджетний дефіцит і методи його фінансування	Презентація результатів	1
	Практичне заняття	Бюджет та бюджетний устрій. Доходи і видатки державного бюджету	Семінар-дискусія, рішення ситуаційних завдань	2
	Лекція	Місцеві фінанси	Робота на лекції	1
	Самостійна робота студентів	Територіальне зведене фінансове планування	Презентація результатів	1
	Практичне заняття	Місцеві фінанси	Семінар-дискусія, поточна контрольна робота	2
	Лекція	Державний кредит. Фінансовий ринок. Страхування і страховий ринок	Робота на лекції	1
	Самостійна робота студентів	Ринок фінансових послуг.	Презентація результатів	1
	Практичне заняття	Державний кредит. Фінансовий ринок. Страхування і страховий ринок	Семінар-дискусія, рішення ситуаційних завдань	2
	Лекція	Фінансовий механізм зовнішньоекономічних відносин	Робота на лекції	1
	Самостійна робота студентів	Митні регулювання зовнішньоекономічної діяльності	Презентація результатів	1
	Семінарське заняття	Фінансовий механізм зовнішньоекономічних	Семінар-дискусія	2

Професійні компетенції	Методи та форми навчання		Оцінка рівня сформованості компетентностей	
		відносин	Форма контролю	Бал
Загальна кількість годин з них: аудиторні самостійні		120 60 60	Кількість балів	60
Вид контролю			екзамен	40

Прийом і консультації по виконанню завдань щодо самостійної роботи студентів (СРС) проводяться викладачем згідно встановленого графіку.

Завдання СРС рахуються виконаними, якщо:

- виконані і здані в зазначені викладачем строки;
- повністю виконані (розкривають тему завдання);
- не мають логічних і розрахункових помилок;
- виконані студентом самостійно.

При умові невиконання одного із зазначених умов, кількість балів знижується на 1 бал. При умові невиконання і відсутності завдання оцінюється 0 балами. Студент зобов'язаний виконати всі завдання.

Модулі проводяться викладачем у вигляді тестування або співбесіди.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни визначається відповідно до Положення «Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою».

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

б) Політика курсу.

Студент зобов'язаний щодня відвідувати заняття всіх видів відповідно до встановленого розкладу, не запізнюватися, мати відповідний зовнішній вигляд. У разі відсутності через хворобу надати відповідну довідку. Пропущені заняття відпрацьовувати в визначений викладачем час.

Студент повинен старанно виконувати завдання, брати активну участь в навчальному процесі.

7) Література.

Базова

1. Аранчій, В.І. Гроші і кредит: навч. посіб. / В.І. Аранчій. – К.: Ліра-К, 2015. – 364 с.
2. Бандурка А. М. Гроші і кредит: навч. посіб. / А.М. Бандурка. – К.: Ліра-К, 2015. – 380 с.
3. Глуценко А.С. Фінанси: навч. посіб. / А.С. Глуценко. – Львів : Магнолія 2006, 2016. – 439 с.
4. Карпінський, Б. А. Фінансова система: навч. посіб. / Б.А. Карпінський. – К. : Ліра-К, 2015. – 280 с.
5. Коваленко Д.І. Фінанси, гроші та кредит: теорія та практика: навч. посіб. / Д.І. Коваленко, В.В. Венгер. – К.: ЦНЛ, 2013. – 578 с.
6. Коваленко Д.І. Гроші і кредит: теорія і практика / Д.І. Коваленко. – К.: Ліра-К, 2015. – 360 с.
7. Непочатенко, О.О. Фінанси підприємств : підручник / О.О. Непочатенко, Н.Ю. Мельничук. – К.: ЦНЛ, 2013. – 504 с.
8. Фінанси: навч. посібник в 2-х частинах / за заг. ред. В.Г. Баранової. – Одеса: Атлант, 2015. – ч. 1. – 344 с.

1. Бурковська А.В. Міжнародні кредитно-розрахункові та валютні операції в сучасних умовах: навч. посіб. / А.В. Бурковська. – К.: ЦУЛ, 2014. – 208 с.
2. Вірван Л.А. Міжнародні розрахунки і валютні операції: навч. посіб. / Л.А. Вірван. – К.: Ліра-К, 2014. – 216 с.
3. Князь С.В. Міжнародні фінанси: навч. посіб. / С. В. Князь. – К.: Ліра-К, 2013. – 364 с.
4. Місцеві фінанси: підруч. / за ред. проф. О. Б. Жихор, проф. О. П. Кириленко. – К.: УБС НБУ, 2015. – 579 с.
5. Михайловська І.І. Гроші і кредит : навч. посіб. / І.І. Михайловська. – К.: Ліра-К, 2013. – 432 с.
6. Михайловська, С. М. Фінанси в схемах і таблицях : навч. посіб. / С. М. Михайловська. – К. : Ліра-К, 2014. – 386 с.
7. Податкова система: навч. посіб. / за заг. ред. С.М. Еш. – К.: Ліра-К, 2014. – 698 с.
8. Фінанси: навч. посібник / С.А. Кузнецова, В.М. Вареник, М.М. Вакулич. – Дніпропетровськ: Дніпропетровський університет імені Альфреда Нобеля, 2014. – 384 с.

Інформаційні ресурси

Бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbu.gov.ua/>
Бібліотека ім. В.Г. Короленко. URL: <http://korolenko.kharkov.com/>
Бібліотека ХНТУСГ. URL: <https://library.khntusg.com.ua/>
Електронна бібліотека. URL: <http://lib.meta.ua/>
Студентська електронна бібліотека URL: <http://www.lib.ua-ru.net/>
Нормативно-правова база України URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/>